

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5741

เรื่อง	โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว
ผู้เรียบเรียง	นายณัฐพงศ์ พันธุ์ไชย วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ	มิถุนายน 2564

โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร และเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเดินทางแก่ประชาชน ปัจจุบันประกอบด้วยเส้นทางสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ส่วนหลัก ประกอบด้วย สายสุขุมวิท (สถานีหมอชิต-สถานีอ่อนนุช) และสายสีลม (สถานีสนามกีฬาแห่งชาติ-สถานีสะพานตากสิน) โดยบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (บีทีเอสซี) เป็นผู้ลงทุนทั้งหมด รวมถึงการบริหารจัดการเดินรถและได้รับสิทธิในการเก็บค่าโดยสารตลอดอายุสัญญาสัมปทานเป็นเวลา 30 ปี โดยจะครบกำหนดสัญญาสัมปทาน พ.ศ. 2572

2. ส่วนต่อขยายที่ 1 ประกอบด้วย ส่วนต่อขยายสายสุขุมวิท (สถานีอ่อนนุช-สถานีแบริ่ง) และส่วนต่อขยายสายสีลม (สถานีสะพานตากสิน-สถานีบางหว้า) โดยกรุงเทพมหานครเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างและติดตั้งงานระบบ พร้อมทำสัญญาจ้าง “บีทีเอสซี” ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนรายเดิมเป็นผู้ให้บริการเดินรถ

3. ส่วนต่อขยายที่ 2 ประกอบด้วย ส่วนต่อขยายสายสุขุมวิท (ช่วงแบริ่ง-สมุทรปราการ) และช่วงหมอชิต-สะพานใหม่-คูคต โดยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างงานโยธา และเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวเดิม ต่อมาการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยได้จำหน่ายทรัพย์สินและโอนภาระทางการเงินของโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวส่วนต่อขยายที่ 2 ให้กรุงเทพมหานคร

สำหรับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว มีประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาความชัดเจนการขยายสัญญาสัมปทานโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวส่วนหลัก โดยมีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วย และฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ ปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้เสนอเรื่องไปยังกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่องส่งถึงสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อรอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

2. ภาระหนี้สินของกรุงเทพมหานครที่เกิดจากการรับโอนโครงการส่วนต่อขยายที่ 2 โดยเป็นค่างานโยธา และดอกเบี้ยถึง พ.ศ. 2572 รวมทั้งสิ้นประมาณ 69,000 ล้านบาท

3. ภาระหนี้ค่าง่ายสะสมของกรุงเทพมหานคร ณ สิ้นเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 มีหนี้ค่าง่ายบีทีเอสซีประมาณ 30,000 ล้านบาท ทั้งนี้ บีทีเอสซีได้ทำหนังสือติดตามทวงถามการชำระหนี้มายังกรุงเทพมหานคร และเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2564 ในการประชุมสภากรุงเทพมหานครได้มีการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติ

กรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เนื่องด้วยกรุงเทพมหานครมีความจำเป็นในการชำระหนี้ค่าจ้างงานเดินรถและซ่อมบำรุงของโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวส่วนต่อขยาย โดยที่ประชุมมีมติไม่เห็นชอบญัตติร่างข้อบัญญัติฯ ดังกล่าว

4. ประเด็นค่าโดยสาร โดยเส้นทางส่วนหลักได้กำหนดค่าโดยสาร 16-44 บาท เป็นไปตามสัญญาสัมปทาน ขณะที่ช่วงส่วนต่อขยายทั้งหมดกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดค่าโดยสารและบีทีเอสอยู่ในฐานะผู้รับจ้างการเดินรถในส่วนต่อขยายตามสัญญาจ้างเดินรถที่จะสิ้นสุด พ.ศ. 2585 อย่างไรก็ตาม จากภาวะต้นทุนโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว กรุงเทพมหานครได้มีประกาศให้จัดเก็บค่าโดยสารตลอดเส้นทางไม่เกิน 104 บาท จนเกิดกระแสสังคมถึงความเหมาะสมของค่าโดยสาร ต่อมากรุงเทพมหานครได้มีประกาศขอเลื่อนการจัดเก็บค่าโดยสารสูงสุด 104 บาทออกไปก่อนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน

ทั้งนี้ จากประเด็นโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวข้างต้น จึงเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. การประมุลหาผู้รับสัมปทานใหม่ภายหลังสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน พ.ศ. 2572

กรณีนี้กรุงเทพมหานครจะสามารถกำหนดค่าโดยสารให้ถูกลงได้ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขค่าโดยสารไว้ในสัญญาสัมปทานใหม่ แต่กรุงเทพมหานครจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากภาครัฐเพื่อให้มีสภาพคล่องหรือกระแสเงินสดที่มากเพียงพอ และอาจเกิดข้อพิพาทฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายระหว่างกรุงเทพมหานครกับบีทีเอสจากสัญญาว่าจ้างให้บริการเดินรถทั้งส่วนหลักและส่วนต่อขยายจนถึง พ.ศ. 2585

2. การทำสัญญาจ้างบีทีเอสให้บริการเดินรถภายหลังสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน พ.ศ. 2572

กรณีนี้รายได้จากค่าโดยสารทั้งหมดจะเป็นของกรุงเทพมหานครและสามารถกำหนดค่าโดยสารให้ถูกลงได้โดยจะไม่มีข้อพิพาทกับบีทีเอส แต่กรุงเทพมหานครจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากภาครัฐเพื่อให้มีสภาพคล่องหรือกระแสเงินสดที่มากเพียงพอในการดำเนินการ

3. การขยายสัญญาสัมปทานให้บีทีเอส

กรณีนี้กรุงเทพมหานครจะสามารถแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินและข้อจำกัดด้านการเงินที่อาจจะไม่สามารถได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐได้ แต่การขยายสัญญาสัมปทานอาจเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวเท่านั้น ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายอื่นแบบบูรณาการได้

ทั้งนี้ ประเด็นโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวนั้น จำเป็นที่ภาครัฐและกรุงเทพมหานครจะต้องให้ความสำคัญพร้อมเร่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินโครงการและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ และประชาชนผู้โดยสารต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย. (16 กันยายน 2562). **ขอความเห็นชอบผลการเจรจาและเห็นชอบร่างสัญญา
ร่วมลงทุนโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว** [หนังสือราชการ]. (มท 0100/14661). สืบค้น 28 เมษายน 2564
จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2563/P_401741_14.pdf
- กรุงเทพมหานคร. (15 มกราคม 2564). **ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำหนดค่าโดยสารโครงการ
รถไฟฟ้าสายสีเขียว**. สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก [https://www.facebook.com/prbangkok/posts/
3165063016926631](https://www.facebook.com/prbangkok/posts/3165063016926631)
- _____. (8 กุมภาพันธ์ 2564). **ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำหนดค่าโดยสารโครงการรถไฟฟ้า
สายสีเขียว**. สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก [https://www.facebook.com/prbangkok/posts/
3223844161048516](https://www.facebook.com/prbangkok/posts/3223844161048516)
- BTS ปฏิเสธข่าวปรับขึ้นค่าโดยสารเป็น 158 บาท. (4 ธันวาคม 2563). **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้น 28 เมษายน 2564
จาก <https://mgronline.com/news1/detail/9630000124564>
- ‘บีทีเอส’ เล็งฟ้อง กทม.ใช้หนี้‘รถไฟฟ้าสีเขียว’กว่า 30,000 ล้านบาท**. (26 เมษายน 2564). สืบค้น 28 เมษายน
2564 จาก <https://thaipublica.org/2021/04/btsc-sue-bangkok-26-04-2564/>
- ผู้ว่า กทม. โยนนายกฯ ‘เคลียร์ปม’ ต่อสัมปทานสายสีเขียว. (23 มีนาคม 2564). **กรุงเทพธุรกิจ**. สืบค้น
28 เมษายน 2564 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/928789>
- ไม่อนุมัติ 9 พันล้านบาทจ่าย BTS สภา กทม.ให้รัฐสนับสนุนหรือคืนสายสีเขียวกลับ รฟม..(23 เมษายน 2564).
ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก [https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/
2075451](https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/2075451)
- ยึดต่อสัมปทานรถไฟฟ้าสีเขียว?! ทำกทม. แยกหนี้กว่า 1 แสนล้านบาท** **รัฐบาลไม่ตัดสินใจจ่อล้มละลายขายหน้า
ปชช.**. (9 มกราคม 2564). สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก <https://truthforyou.co/28293/>
- สามารถ ราชพลสิทธิ์. (9 ธันวาคม 2563). **ทางออกรถไฟฟ้าสายสีเขียว**. สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก
<https://www.facebook.com/Dr.Samart/posts/2225666554244902/>
- สุดทน “บีทีเอส” เล็งฟ้องศาลปกครองสั่ง กทม.ชำระหนี้กว่า 3 หมื่นล้านบาท คืนโครงการรถไฟฟ้า.
(26 เมษายน 2564). **สยามรัฐออนไลน์**. สืบค้น 28 เมษายน 2564 จาก <https://siamrath.co.th/n/238799>